

POSTANOWIENIE

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania K. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.
z udziałem zainteresowanej N. S.
o ustalenie obowiązku ubezpieczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 4 kwietnia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od odwołującego się K. S. na rzecz organu rentowego kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację płatnika składek od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 maja 2015 r., którym oddalono odwołanie K. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z dnia 10 czerwca 2013 r., stwierdzającej, że N. S. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, tj. K. S., podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 19 listopada 2001 r. do 27 grudnia 2011 r.

Odwołujący się wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 8 ust. 2 i ust. 11 oraz art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, a także na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj. art. 378 k.p.c. i art. 382 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i wyroku Sądu Okręgowego i orzeczenie co do istoty sprawy, ewentualnie o uchylenie tych wyroków i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzeby wykładni przepisów prawa, a także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie od odwołującego się kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., gdyż skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne wymaga sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w

sprawie występuje zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02). Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej. Problem prawny przedstawiony przez skarżącego jako pytanie o to, „czy dla uznania współpracy w prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 8 ust. 11 ustawy systemowej wystarczające jest świadczenie jakiegokolwiek pracy na rzecz prowadzącego działalność gospodarczą, czy też jedynie systematyczna stała praca świadczona w pewnym minimalnym stałym wymiarze czasu pracy pozwala na uznanie, że osoby w przepisie tym wymienione współpracują w prowadzeniu działalności gospodarczej” był już bowiem rozstrzygany w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 20 maja 2008 r., II UK 286/07 (OSNP 2009 nr 17-18, poz. 241); z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 134/08 (OSNP 2010 nr 13-14, poz. 170) i z dnia 23 kwietnia 2010 r., II UK 315/09 (LEX nr 604215) przyjął, że cechami konstytutywnymi pojęcia „współpraca przy działalności gospodarczej”, o której mowa w art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, są występujące łącznie: a) istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego, b) bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej, c) stabilność i zorganizowanie oraz d) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót. Z tego wynika, że z terminem współpraca wiąże się cecha stałości, w sensie stabilności ekonomiczno - zawodowej osoby zainteresowanej. Ważne jest istnienie pewnego związania z pracą wykonywaną w ramach współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Zasadne jest też przyjęcie, że wykonywana przez osoby współpracujące działalność powinna charakteryzować się zorganizowaniem i pewną ciągłością. Nie może zatem stanowić w sensie prawnym współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej sporadyczne, podejmowane okazjonalnie, zajmujące nikłą ilość czasu wystawianie faktur, czy wydawanie *ad hoc* (gdy nie ma pracownika) towaru. Znaczenie gospodarcze, organizacyjne i stabilność takich działań są znikome i nie

kwalifikują się do oceny, iż w sensie prawnym dochodzi do „współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej”.

Sąd Najwyższy zajął już zatem stanowisko w przedmiocie problemu prawnego sygnalizowanego przez skarżącego, wobec czego nie ma możliwości uznania, iż kwestia ta aktualnie stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Co więcej, skarżący nie kwestionuje tego stanowiska Sądu Najwyższego, a jedynie usiłuje wykazać, że Sąd odwoławczy wadliwie zastosował tak rozumiany art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w okolicznościach faktycznych sprawy. Zagadnienie prawne nie może zaś służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Nie ma też podstaw do uznania, że skarżący zdołał przekonać o potrzebie rozpoznania jego skargi z uwagi na oczywistą zasadność. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje bowiem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Dla uznania, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona nie jest zatem wystarczające twierdzenie skarżącego, że tak jest, ani zarzucenie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego w taki sam sposób, jak wykazano w podstawie skargi. Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika bowiem konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej

zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Innymi słowy, w celu spełnienia przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy wykazać „oczywistość skargi kasacyjnej” przez odwołanie się do argumentacji, która *prima facie* wskazuje, że zaskarżone orzeczenie wydane zostało z oczywistym naruszeniem prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2007 r., II CSK 184/07, z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, niepublikowane, z 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109), a takich argumentów nie można doszukać się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie do rozpoznania. Skarżący usiłuje bowiem wykazać, że doszło do naruszenia art. 8 ust. 11 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych polegającego „na uznaniu, że dorywcza praca małżonki na rzecz męża jest rodzajem współpracy, powodującym powstanie obowiązkowego ubezpieczenia społecznego”. Zarzut ten jest tymczasem zbudowany na innej podstawie faktycznej niż wiążące Sąd Najwyższy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) ustalenia faktyczne Sądu drugiej instancji, z których wyraźnie wynika, że praca zainteresowanej w hurtowni skarżącego o istotnym dla tej działalności ciężarze gatunkowym miała charakter stały, zorganizowany i ciągły, wobec czego nie ma możliwości uznania go za oczywiście uzasadniony.

Potrzeby wykładni art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych skarżący w ogóle nie uzasadnił, a zatem nie ma podstaw do przyjęcia, że w sprawie występuje taka przesłanka „przedsądu”.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c., postanowił jak w sentencji.